

Spondylogenní cervikální myelopatie

(SCM)
KOCHCE NEUROLOG OD
RADIOLOGA

Neurologická klinika
LF MU a FN Brno
Tomáš Horák
19.10.2017

MYELOPATIE

= nezánětlivé onemocnění míchy

Degenerativní (spondylogenní) myelopatie – nejčastější
typ netraumatické krční myelopatie

Dif. dg.

Míšní tumory

Sclerosis multiplex – demyelinizační plaky

Amyotrofická laterální skleróza – vysoká prevalence degenerativních
změn krční páteře

Transverzální myelitida

Míšní ischemie

Vaskulitidy

NEUROLOGICKÁ PATOFYZIOLOGIE

Dysfunkce kortikospinální dráhy pro jednu až všechny končetiny (parézy centrálního typu)

Dysfunkce periferní motorické dráhy pro horní končetiny (svalová slabost, hypotrofie svalů, fascikulace)

Smíšené postižení periferního i centrálního motoneuronu na horních končetinách

Poruchy cití na končetinách i trupu

Sfinkterové a sexuální potíže

TYPICKÉ KLINICKÉ ZNAKY

Většinou pozvolný začátek s mírnou progresí

Pacient nejčastěji navštíví lékaře mezi 50–55 lety –
rozvoj klinických příznaků

Bolesti krční páteře (mohou ale zcela chybět)

Neobratná ruka, slabost rukou – „myelopatická ruka“

Poruchy chůze – neobratnost, nešikovnost, ataktická
chůze

Lhermitteův příznak – pocit elektrických výbojů po flexi
krční páteře

Sfinkterová nedostatečnost

TYPICKÝ KLINICKÝ OBRAZ

Zpočátku: lehké poruchy chůze, neobratnost rukou při jemné motorice, poruchy cití na jedné nebo několika končetinách, bolest za krkem a krční radikulopatie

Později: amyotrofie a spasticita na horních končetinách, spasticita na dolních končetinách a prohloubená porucha chůze

Pozdní stadia: těžká centrální paraparéza dolních končetin nebo kvadruparéza s hyperreflexií a myoklony, rozsáhlými poruchami cití a sfinkterovou nedostatečností

VYHODNOCENÍ KLINICKÉHO STAVU

Nejpoužívanější: modifikovaná škála Japonské ortopedické asociace (mJOA) (0–18 bodů) – zvážit chirurgickou léčbu při mJOA < 12

Porucha hybnosti horních končetin (0–5 bodů)

Porucha hybnosti dolních končetin (0–7 bodů)

Senzitivita na horních končetinách (0–3 body)

Porucha sfinkterových funkcí (0–3 body)

Nurickova škála neschopnosti (0–5 bodů)

0 Kořenové příznaky bez známek postižení míchy

1 Znamky míšního postižení, normální chůze

2 Mírná porucha chůze, možnost zaměstnání

3 Poruchy chůze brání v zaměstnání

4 Chůze možná jen za dopomoci

5 Upoután na lůžko

SPONDYLOGENNÍ (KOMPRESNÍ) MYELOPATIE

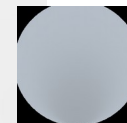
Primárně
úzký páteřní
kanál

Degenerativní
změny

Komprese
krční
míchy

Symptomatická

Asymptomatická

SYMPTOMATICKÁ MÍŠNÍ KOMPRESSE

Degenerativní změny páteře   zúžení krčního míšního kanálu

Degenerativní cervikální míšní komprese (DCSCC)

Strukturální poškození míchy

Vznik klinických příznaků myelopatie

Degenerativní cervikální
myelopatie (DCM)

ASYMPTOMATICKÁ MÍŠNÍ KOMPRESSE

Mícha je odolná vůči kompresi – individuální tolerance míchy vůči kompresi je poměrně variabilní

klinické příznaky nejsou vždy rozvinuty

Nemyelopatická
degenerativní cervikální
míšní komprese (NMDCCC)

EPIDEMIOLOGIE

Komprese krční míchy = změna kontury krční míchy v MR obraze

Prevalence komprese se mění s věkem

- v páté dekádě 32%
- v osmé dekádě 67%

MR známky DCSCC jsou přítomny u 50% náhodně vybraných osob nad 60 let

Klinické známky myelopatie pouze v 1% případů (DCM)

POROVNÁNÍ SYMPTOMATICKÉ A ASYMPTOMATICKÉ MÍŠNÍ KOMPRESSE

DCM (degenerative
cervical myelopathy)

DCSCC (+) na MR

Rozvinuty klinické
symptomy (mJOA < 18)

T2-w hyperintenzita (+ -)

NMDCCC (nonmyelopathic
spondylotic cervical cord
compression)

DCSCC (+) na MR

Bez rozvinutých klinický
symptomů (mJOA 18)

T2-w hyperintenzita (+ -)

DIAGNOSTIKA

Rutinní standardní MR neumožňuje odlišení NMDCCC od DCM

Diagnóza je určena na podkladě klinické manifestace

Zlatý standard určení DCM:

Jakýkoliv MR znak komprese krční míchy (s nebo bez hyperintenzity na T2-w)

+

Klinické příznaky myelopatie

PROGNOSTICKÉ FAKTORY - MR

Současný klinický protokol MR dokáže potvrdit degenerativní etiologii stenózy a klinickou diagnózu ve všech případech DCM.

Spolehlivý MR marker, který umožní podrobný popis mikrostrukturních neurochemických změn a tím lepší prognózu postupu NMDCCC na DCM nebyl dosud stanoven

Potřeba vytvořit nové citlivé MR markery, které by mohly přesně charakterizovat a stratifikovat poškození CSC, a tak zlepšit indikační kritéria pro chirurgické zákroky a léčbu pacientů .

PROGNOSTICKÉ FAKTORY – T2-W HYPERINTENZITA

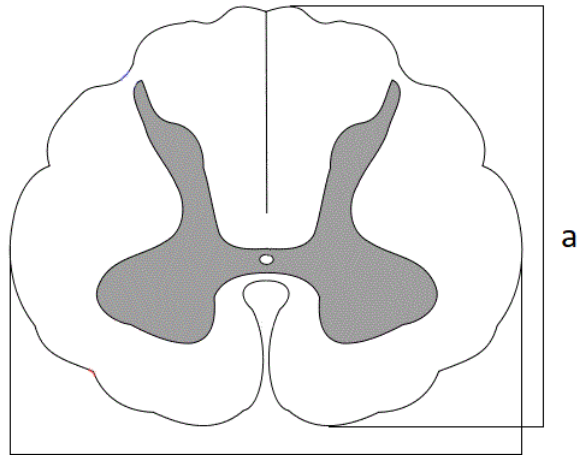
Hyperintenzita na T2 vážených obrazech – považována za typický MR znak myelopatie

Přednostně detekována u symptomatické komprese (DCM)

Odpovídá v rané fázi vazogennímu edému, později glióze, může však být způsobena jiným onemocněním (demyelinizace, myelomalacie, Waleriánská degenerace)

Velmi omezená citlivost pro detekci jemného strukturálního poškození krční míchy, zejména u pacientů s chronickým nástupem příznaků

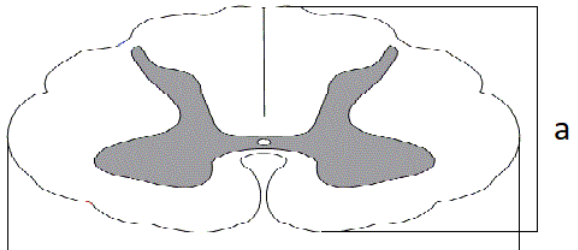
Hyperintenzita ve více sousedních segmentech je negativním prognostickým faktorem chirurgického zákroku

Normální
plocha míchy

$$a/b = 0,68$$

b

Abnormální
plocha míchy

$$a/b = 0,32$$

b

KVANTITATIVNÍ HODNOCENÍ KOMPRESNÍ POMĚR

Udává míru míšního
stlačení.

Definice:

Podíl předozadního
a bočního průměru
míchy.

Normálně 0,68

Velmi závažná míšní
komprese 0,4 a
méně.

KVANTITATIVNÍ
HODNOCENÍ
CROSS SECTIONAL
AREA (CSA)

Nejspolehlivější
diskriminační
prediktor
NMDCCC vs.
DCM (třída
důkazu C)

K míšní
dysfunkci
dochází při
poklesu větším
než

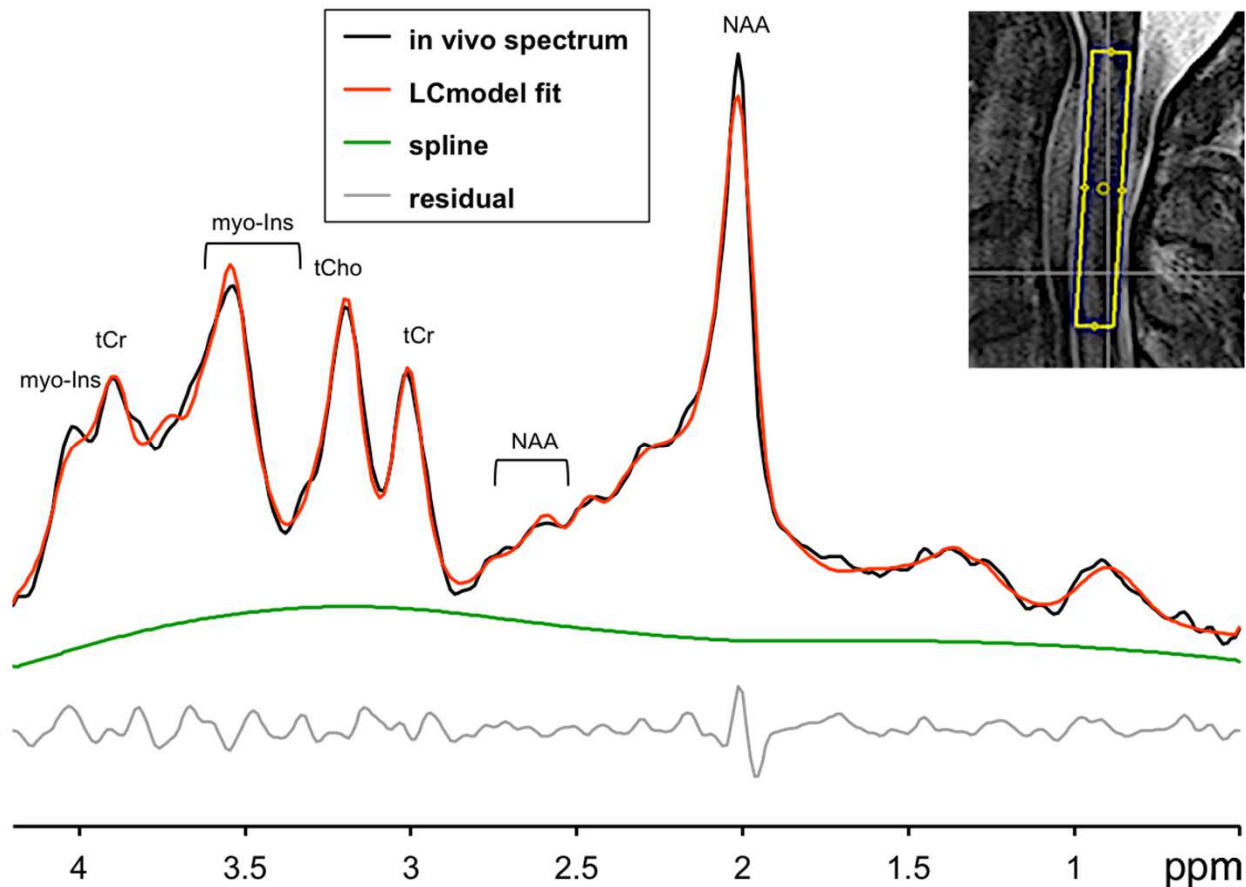
55–75 %

(pod 70 mm²)

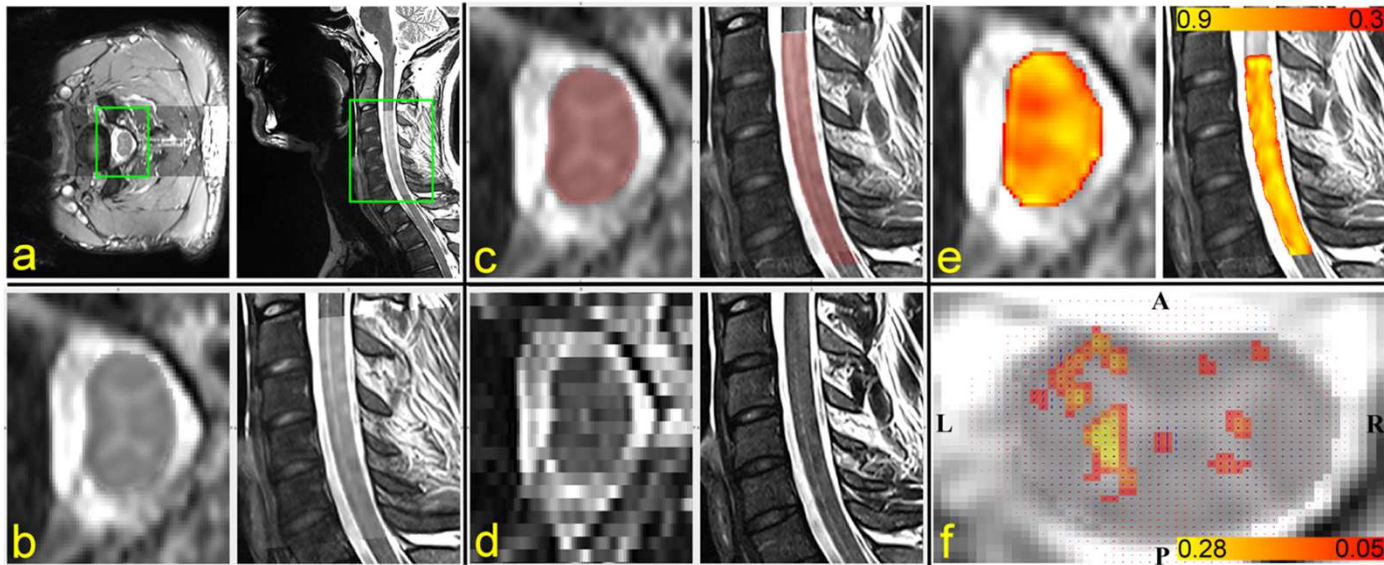
MR 1H SPEKTROSKOPIE

Posouzení neurochemické alterace míšní tkáně

CEITEC
2017
Horák,
Bednaří
k

DTI – FA (FRAKČNÍ ANIZOTROPIE)

CEITEC 2017 – Zimolka, Labounek, Horák, Bednařík

Odhad více směrů difuze – přesnější
mikrostrukturální popis

PROGNOSTICKÉ FAKTORY – EVOKOVANÉ POTENCIÁLY

Klinické myelopatické příznaky nejsou přítomny u všech jedinců s těžkým DCSCC

klinický nálezn ne vždy koreluje s tíží stenózy či délkou trvání komprese

Narušení evokovaných potenciálů je jedním z prediktorů progrese subklinické komprese (NMDCCC) do DCM

CHIRURGICKÁ LÉČBA DEGENERATIVNÍ CERVIKÁLNÍ MYELOPATIE (DCM)

Indikace k operační léčbě vzniká zejména na základě neurologického deficitu a je potvrzena zobrazovacími a elektrofyzilogickými metodami

Klinicky obraz i průběh jsou silně variabilní – většinou je průběh trvale progresivní (67%)

Terapie dosud neuspokojivá, protože nejsou známy indikační faktory pro konzervativní nebo chirurgickou léčbu a není známo optimální načasování operačního výkonu.

Při konzervativní léčbě se

36% pacientů zlepšilo

64% pacientů nezlepšilo

KONZERVATIVNÍ LÉČBA

Výhody

Nevystavení pacienta operačním a pooperačním rizikům

Rizika

Oddálení operace nižší šance na dobrý operační výsledek

Užívání analgetik a jiných medikamentů

Riziko výrazné dekompenzace i při malém poranění krku

KDY OPEROVAT ?

Spíše operovat

Klinicky progredující formy nemoci

Těžký klinický obraz

Masivní míšňí komprese

Primárně úzký páteřní kanál

Spíše neoperovat

Klinicky neprogredující forma nemoci

Mírný klinický obraz – asymptomatický pacient

Malá míšňí komprese

Operační výkon spojený s mimořádně vysokými riziky

Normální šíře páteřního kanálu

ZÁVĚR – CO CHCE NEUROLOG OD RADIOLOGA PŘI PODEZŘENÍ NA DCM?

Určení (potvrzení) etiologie (komprese x tumor x SM x transverzální myelitida atd.)

Určení šíře páteřního kanálu – primárně úzký páteřní kanál je významným etiologickým i prognostickým faktorem

MR prognostické faktory rozvoje symptomatické míšní komprese

1x za 3 roky kontrolní MR C páteře u pacientů s prokázanou kompresí